

REMISSYTTRANDE

2026-08-13

Ert datum 2026-07-09

Ert dnr 511-3676-2026

Länsstyrelsen Hallands län
301 86 HALMSTAD

Yttrande över översyn av bevarandeplan för Natura 2000-området Kyrkobacka (Dnr 511-3676-2026)

Sveriges Fiskevattenägareförbund har tagit del av förslaget till reviderad bevarandeplan för Natura 2000-området Kyrkobacka. Som företrädare för landets fiskerättsägare vill vi lämna följande synpunkter med fokus på hur planen påverkar förvaltningen av fiskevattnen och de ekonomiska och naturvårdande intressena för de lokala aktörerna.

Positiva aspekter för fiskerättsägare och fiskevårdsområden

- **Skydd av den ursprungliga laxstammen:** Vi ser det som mycket positivt att bevarandeplanen tydligt prioriterar skyddet av den ursprungliga och genetiskt unika vildlaxstammen i Åtran- och Högvadsåsystemet, inklusive Lillån. Detta är en grundförutsättning för att bibehålla fiskets attraktionskraft och ekonomiska värde för fiskerättsägarna.
- **Åtgärder mot vandringshinder:** Förbundet stöder de prioriterade åtgärderna för att förbättra konnektiviteten. Att återskapa fria vandringsvägar är avgörande för att nyttja vattendragets fulla produktionskapacitet för lax och öring.
- **Restaurering av biotoper:** Planens förslag om att återskapa förstörda habitat och lägga tillbaka sten och grus är välkommet. Detta ökar arealerna för lek- och uppväxtområden, vilket direkt gynnar fiskbeståndens tillväxt.
- **LIFE-projektet Improve Aquatic LIFE:** Vi ställer oss positiva till att området inkluderas i detta omfattande projekt som syftar till att förbättra ekosystemets funktion och stärka bestånden av skyddsvärda arter genom konkreta restaureringsåtgärder.

Problem och utmaningar för fiskerättsägare och fiskevårdsområden

- **Vattenreglering och torka:** En stor oro för våra medlemmar är regleringen vid sjön Svarten. Tidigare torrår, som 2018, har visat att ån

riskerar att torka ut, vilket får katastrofala följder för fiskbestånden. Vi stöder utredningen av regleringens påverkan och behovet av en ekologiskt anpassad tappningsplan som förhindrar människoorsakad torrläggning.

- **Laxparasiten *Gyrodactylus salaris* och invasiva arter:** Förekomsten av *G. salaris* och den potentiella spridningen av puckellax utgör ett allvarligt hot mot fiskets framtid. Vi uppmanar Länsstyrelsen att skyndsamt utreda effektiva bekämpningsmetoder, exempelvis klorbehandling som testats framgångsrikt i Norge.
- **Predation:** Planen nämner att predation från häger, skarv och skrake kan påverka laxstammen negativt, särskilt vid låga flöden. Detta är en kritisk fråga för lokala fiskevårdsområden, och vi anser att planen bör vara mer konkret kring hur denna predation kan hanteras för att inte äventyra resultatet av dyra fiskevårdsinsatser.
- **Igenslamning av lekbottnar:** Silt och finpartikulärt material från skogsbruk och dikning uppströms hotar att förstöra viktiga lekbottnar. Det är viktigt att kraven på skyddszoner och aktsamhet vid markarbeten inte bara blir en börda för de markägare som finns inom Natura 2000-området, utan att åtgärder vidtas för att minska transporten av sediment från hela tillrinningsområdet.

Konnektivitet och fria vandringsvägar som prioriterad fråga

Förbundet vill betona att konnektivitet och skapandet av fria vandringsvägar är den absolut viktigaste frågan. Detta är en åtgärd som direkt gynnar förbundets medlemmar – fiskerättsägarna – både uppströms och nedströms befintliga dammar och hinder genom att stärka fiskbestånden i hela systemet. Förbundet vill dock förtydliga att själva utrivningen av dammar inte är det viktigaste; det centrala är att fisk och andra vattenlevande djur ges möjlighet att röra sig obehindrat upp- och nedströms för att nyttja vattendragens alla miljöer.

Skydd av fiskerättsägarnas rådighet och planernas rättsverkan

Det är av yttersta vikt att bevarandeplanerna förblir kunskaps- och vägledningsdokument. Förbundet ser med oro på att detaljerade mål och gränsvärden riskerar att fungera som bindande krav i framtida tillståndsprövningar eller omprövningar av vattenkraft (NAP). Detta skulle i praktiken innebära en inskränkning av fiskerättsägarnas och fiskevårdsområdenas rätt att själva förvalta och disponera sina resurser utöver vad lagstiftningen kräver.

Nya mål får inte leda till restriktioner för de lokala fiskerättsägarna utan att en tydlig nytta för de utpekade Natura 2000-värdena kan påvisas.

Erkännande av lokala fiskevårdsinsatser och förvaltning

De höga naturvärden som idag motiverar Natura 2000-status är i hög grad ett resultat av det långsiktiga arbete och engagemang som lagts ner av lokala fiskerättsägare och fiskevårdsområdesföreningar.

- **Fiskeförvaltning:** Eventuella förändringar i hur fisket bedrivs eller förvaltas måste ske i nära dialog och samverkan med rättighetsinnehavarna.
- **Resurs, inte hinder:** Det lokala engagemanget i FVO bör lyftas fram som en central resurs i naturvårdsarbetet snarare än som en part som enbart berörs av myndigheters åtgärder.

Konsekvensanalyser för fiskerättens utövande

Vid alla hydrologiska åtgärder, såsom förändrade regleringar eller återvätning, efterlyser förbundet analyser som specifikt belyser påverkan på fiskevårdsområden och fiskerättsägare. Åtgärder som påverkar vattenhushållningen kan få direkta konsekvenser för fiskets utövande och förvaltningens ekonomiska förutsättningar. Vid sådana avvägningar ska även kulturmiljövärden (till exempel kvarnmiljöer och flottledslämningar) ges en likvärdig ställning i förhållande till naturvårdsmålen.

Sammanfattande slutsats

Sveriges Fiskevattenägareförbund stöder målet att stärka biologisk mångfald genom förbättrad konnektivitet, men kräver att detta sker med full respekt för fiskevårdsområdenas och fiskerättsägarnas äganderätt. Bevarandeplanerna får inte användas för att ensidigt skärpa kraven på enskilda rättighetsinnehavare, utan ska fungera som stöd för den lokala förvaltningen.

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Tony Forsberg
Förbundsdirektör
Sveriges fiskevattenägareförbund
Borgmästaregatan 9
371 15 Karlskrona
Tel. 0455-300 312
Epost. tony.forsberg@vattenagarna.se
Hemsida. www.vattenagarna.se